

Avaliku teenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Avaliku teenistuse seaduse muutmine

Avaliku teenistuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse töötajatele kohaldatakse käesolevat seadust eetikat (§ 12), konkursi korraldamist (2. peatüki 2. jagu), tähtajalist töölepingut (§ 23¹), tähtajalist üleviimist (§ 33), puhkust (§ 43), asendamist (§ 57) ja palgakorraldust (§-d 61, 63 ja 65) puudutavas osas.“;

2) paragrahvi 3 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Töötajate töösuhetele ametiasutuses kohaldatakse töölepingu seadust ja teisi töösuhteid reguleerivaid seadusi käesolevast seadusest tulenevate erisustega.“;

3) paragrahvis 12 asendatakse läbivalt sõna „ametnikueetika“ sõnadega „avaliku teenistuse eetika“;

4) paragrahvi 12 lõikes 1 asendatakse sõnad „ametnike põhiväärtuste“ sõnadega „ametnike ja ametiasutuste töötajate põhiväärtuste“;

5) paragrahvi 12 lõikes 4 ning lõike 5 punktides 1 ja 4 asendatakse sõnad „ametnike eetikakoodeksi“ sõnadega „avalike teenistujate eetikakoodeksi“;

6) paragrahvi 12 lõike 5 punktis 2 asendatakse sõnad „ametnikke ja ametiasutusi“ sõnadega „ametnikke, ametiasutuste töötajaid ja ametiasutusi“;

7) paragrahvi 12 lõiget 7 ning lõike 8 sissejuhatavat osa ja punkte 2 ja 3 täiendatakse pärast sõna „ametnik“ sõnadega „ja ametiasutuse töötaja“ vastavas käändes;

8) paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud ametikoha täitmiseks määratud ajaks võib korraldada sisekonkursi, kui nimetatud isik on ajutiselt ära emapuhkuse, isapuhkuse, lapsendajapuhkuse või vanemapuhkuse tõttu.“;

9) paragrahvi 16 lõiget 7 täiendatakse pärast sõna „ametnikule“ sõnadega „või ametiasutuse töötajale“;

10) paragrahvi 17 lõigetes 1 ja 2 asendatakse tekstiosa „14 kalendripäeva“ tekstiosaga „seitse tööpäeva“;

11) paragrahvi 18 lõiget 8 täiendatakse pärast sõnu „ametiasutuse ametnike“ sõnadega „ja töötajate“;

12) seaduse 2. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 20¹ järgmises sõnastuses:

„§ 20¹. Konkursi korras töökoha täitmine

Käesolevas jaos sätestatud kohaldatakse ka käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud ametiasutuses vaba töökoha täitmisel.“;

13) seaduse 2. peatüki 3. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„3. jagu
Teenistusse võtmise kord“;**

14) paragrahvi 23 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:

„3¹) Vabariigi Valitsuse seaduse § 47 lõike 1, § 48 lõike 1 ja § 78 lõike 1 tähenduses valitsusasutuse struktuuriüksuse juht ning ametite ja inspeksioonide peadirektorile ja peadirektori asetäitjale alluvate struktuuriüksuse juht – viieks aastaks;“;

15) paragrahvi 23 lõikest 2 jäetakse välja punkt 7;

16) paragrahvi 23 lõiget 3 täiendatakse pärast tekstiosa „käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 2“ tekstiosaga „või 3¹“;

17) paragrahvi 23 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „punktides 5 ja 7“ tekstiosaga „punktides 3 ja 5“;

18) seadust täiendatakse §-ga 23¹ järgmises sõnastuses:

„§ 23¹. Ametiasutuse töötaja tähtajaline tööleping

(1) Ametiasutuses töölepingu alusel töötava käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punktis 3¹ nimetatud struktuuriüksuse juhiga sõlmitakse tähtajaline tööleping kestusega viis aastat.

(2) Kui ametiasutus ja töötaja on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtajalise töölepingu sõlminud järjest rohkem kui kaks korda või kui tema tähtajalist lepingut on pikendanud rohkem kui üks kord viie aasta jooksul, loetakse töösuhe algusest peale tähtajatuks.“;

19) paragrahvi 24 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ametnikule kohaldatakse töölepingu seaduse §-s 10¹ sätestatud katseaega puudutavat regulatsiooni, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.“;

20) paragrahvi 24 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ametisse nimetamise õigust omav isik võib ametnikuga kokku leppida katseaja kohaldamata jätmises või lühendamises.“;

21) paragrahvi 24 lõiked 3–7 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 25 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 nimetatud andmeid ja dokumente ei pea isik esitama, kui need on kättesaadavad seaduse alusel asutatud andmekogus ning isik on andnud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõusoleku asjakohaste andmete töötlemiseks.“;

23) paragrahvi 26 lõike 1 punkt 8 tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahvi 30 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vahetu juht peab temale alluva ametnikuga regulaarselt vestluseid, mis annavad võimaluse hinnata ametniku töötulemusi, ametialast arengut ja koolitusvajadust ning mille käigus räägitakse läbi järgmise perioodi eesmärgid, samuti annab ametnik juhile tagasisidet juhtimise kohta (edaspidi *arengu- ja hindamisvestlus*).“;

25) paragrahvi 30 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 33 pealkirja täiendatakse pärast sõna „Ametniku“ sõnadega „ja ametiasutuse töötaja“;

27) paragrahvi 33 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ametniku võib tähtajaliselt üle viia teisele ameti- või töökohale ühe ametiasutuse sees või teise ametiasutusse, valitsusasutuse hallatavasse asutusse, avalik-õigusliku juriidilise isiku juurde, riigi osalusega äriühingusse või rahvusvahelisse organisatsiooni eesmärgiga suurendada ametniku pädevust ja motivatsiooni või edendada koostööd asutuste vahel.“;

28) paragrahvi 33 täiendatakse lõikega 10¹ järgmises sõnastuses:

„(10¹) Tähtajalise üleviimise võib vastuvõtva ametiasutuse, ametniku või ametiasutuse töötaja algatusel enne tähtaja lõppu lõpetada asjaolu tõttu, mis ei võimalda vastuvõtvast ametiasutuses teenistussuhet jätkata ja mida ei saanud enne tähtajalist üleviimist ette näha.“;

29) paragrahvi 33 täiendatakse lõigetega 14 ja 15 järgmises sõnastuses:

„(14) Ametiasutuse töötajale kohaldatakse käesolevas paragrahvis sätestatud, kui ta viiakse käesoleva paragrahvi lõike 1 eesmärki täites ajutiselt üle teisele ameti- või töökohale ühe ametiasutuse sees või teises ametiasutuses.“;

(15) Kui avalik teenistuja viiakse tähtajaliselt üle valitsusasutuse hallatavasse asutusse, avalik-õigusliku juriidilise isiku juurde, riigi osalusega äriühingusse või rahvusvahelisse organisatsiooni, tagab saatev ametiasutus üleviimise tähtaja lõppedes avalikule teenistujale vähemalt samaväärse teenistuskoha ja põhipalga, mida maksti senisel teenistuskohal saatvas ametiasutuses tema tähtajalise üleviimiseni, või kui põhipalk on tõusnud, siis sellise põhipalga.“;

30) paragrahvi 34 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Ametnikule ei või maksta töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäärast madalamat põhipalka.“;

31) paragrahvi 39 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Ametiasutus hüvitab ületunnitöö vaba ajaga ületunnitöö ajaga võrdses ulatuses, kui ei lepita kokku ületunnitöö hüvitamist rahas. Ületunnitöö hüvitamisel rahas makstakse ametnikule 1,5-kordset põhipalka.“;

32) seaduse 4. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„4. peatükk
Ametniku ja ametiasutuse töötaja õigused“;**

33) paragrahvi 43 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „ametniku“ sõnadega „ja ametiasutuse töötaja“;

34) paragrahvi 49 lõige 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(12) Kui ametnik on saanud viga või haigestunud seoses teenistusülesannete täitmisega tema vastu toime pandud ründe, tema poolt süüteo tõkestamise, päästesündmuse lahendamise või ohu tõrjumise tagajärjel, kannab tema ravi- ja ravimikulud ning raviga seotud muud kulud riik. Raviga seotud kuludeks loetakse eelkõige sõidukulu raviautusse ja tagasi, piiratud liikumisvõime korral ühe saatja sõidukulu raviautusse ja tagasi, statsionaarsel ravil viibimise korral sõidukulu raviautusse ja tagasi ning majutuskulu raviautuse asukohas.“;

35) paragrahvi 49 lõike 14 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „toime“ sõnaga „tahtliku“;

36) paragrahvi 57 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui ametnikust asendajat ei ole võimalik määrata, võib ülesanded anda ka ametiasutuse töötajale, kes vastab ametnikule ja asendatavale ametikohale esitatavatele nõuetele.“;

37) paragrahvi 57 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse puuduva ametniku ülesandeid täitva töötaja suhtes.“;

38) paragrahvi 61 lõiget 5 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Erakorralistel asjaoludel võib kalendriaasta jooksul muutuvpalka ametniku põhipalgale lisaks maksta kuni 30 protsenti ametniku aastasest põhipalgast, kui ametiasutus on sellised muutuvpalka maksmise tingimused palgajuhendis sätestanud.“;

39) paragrahvi 61 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Käesolevas paragrahvis sätestatud lähtub ametiasutus ka ametiasutuse töötajale tööülesannete täitmise eest töötasu maksmisel.“;

40) paragrahvi 63 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „ametikohale“ sõnaga „või töökohale“;

41) seadust täiendatakse §-ga 64¹ järgmises sõnastuses:

„§ 64¹. Palga tagastamise nõude aegumine

Ametiasutuse nõue palga ja muude teenistussuhtest tulenevate rahaliste nõuete tagastamiseks aegub 12 kuu jooksul arvates ajast, mil ametnik on saanud palka, palga ettemakse või muud käesolevas seaduses nimetatud hüvitist või tasu.“;

42) paragrahvi 65 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „Ametniku põhipalk“ sõnadega „ja ametiasutuse töötaja töötasu“;

43) paragrahvi 65 täiendatakse lõigetega 2¹–2³ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Ametiasutise töötaja töötasu ja tema muu tööülesannetest tulenev tulu kogusummana eelmise kalendriaasta kohta avalikustatakse avaliku teenistuse kesksel veebilehel hiljemalt 1. mail.

(2²) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2¹ nimetatud andmetele avalikustatakse ka ametiasutuse töötaja teenistusgrupp ja -tase ning nendele vastavad tööväärtuspunktid või nende puudumise korral ametinimetuse vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni rahvusvahelisele ametite klassifikaatorile.

(2³) Tööväärtuspunktid käesoleva seaduse tähenduses on ameti- või töökoha töö kvantitatiivne punktiline väärtus, mis tuleneb käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punkti 4 alusel läbi viidud teenistuskohade liigitamisest ja nende hindamisest. Igale teenistuskoha klassifikaatori tasemele vastab kindel punktiline väärtus, mis aitab muuta erineva sisu ja vastutusega tööd omavahel võrreldavaks.“;

44) paragrahvi 87 lõikes 1 asendatakse sõna „kirjaliku“ sõnadega „kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud“;

45) seadust täiendatakse §-ga 91¹ järgmises sõnastuses:

„§ 91¹. Teenistusest vabastamine katseajal ametniku soovil

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest katseajal tema enda algatusel, kui ametnik leiab, et tema töökogemus, teadmised ja oskused ei vasta piisavalt teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele.

(2) Ametniku algatusel katseajal teenistusest vabastamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 87 lõigetes 1 ja 3–6 sätestatud. Taotlus teenistusest vabastamiseks tuleb esitada hiljemalt katseaja viimasel päeval ja vähemalt 15 kalendripäeva enne soovitud vabastamise päeva.“;

46) paragrahvi 98 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 98. Ametniku või töötaja tähtajatu üleviimine“;

47) paragrahvi 98 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:
„(7¹) Ametnik viiakse tähtajatult teisele töökohale üle või töötaja viiakse tähtajatult teisele ametikohale üle, kui tema ametikoht muudetakse käesoleva seaduse § 11 lõikes 1 nimetatud teenistuskohade koosseisus töökohaks või töökoht ametikohaks ning ametnik või töötaja on § 16 alusel osalenud konkursil ja nõustub ameti- või töökohale asuma.“;

48) paragrahvi 98 lõiked 8 ja 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(8) Kui ametnik või töötaja viiakse tähtajatult üle, siis tema teenistussuhe ei lõpe ja kasutamata jäänud aegumata põhipuhkuse eest hüvitist ei maksta ning puhkuse arvestus jätkub teisel teenistuskohal või teises ametiasutuses. Sellisel juhul on ametnikul või töötajal õigus saada puhkust alates üleviimise päevast.

(9) Ametnik või töötaja vabastatakse seniselt teenistuskohalt päeval, mis vahetult eelneb teisele teenistuskohale asumiseks määratud päevale.“;

49) paragrahvi 101 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „teenistusstaaž“ sõnadega „teenistussuhe ametiasutuses“;

50) paragrahvi 102 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:
„(5) Ametnikule võib teenistusest lahkumisel maksta lahkumishüvitist kuni ametniku kolme kuu põhipalga ulatuses. Lahkumishüvitist ei maksta, kui ametnik vabastatakse teenistusest käesoleva seaduse § 91, 94 või 95 alusel.“;

51) seaduse 14. peatükki täiendatakse 1². jaoga järgmises sõnastuses:

„1². jagu

Muud rakendussätted

§ 134⁵. Ametiasutuse töötajaga sõlmitud töölepingule kohaldatav seadus

(1) Enne 2025. aasta 1. juulit ametiasutuse töötajaga sõlmitud töölepingule kohaldatakse alates 2025. aasta 1. juulist töölepingu seaduses ja käesolevas seaduses sätestatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu ei välista ega piira lepingupoolte õigusi ja kohustusi, mis on tekkinud enne 2025. aasta 1. juulit. Töölepinguga seotud nõuetele, mis on tekkinud enne 2025. aasta 1. juulit, kohaldatakse seni kehtinud seadust kuni 2026. aasta 31. juunini.

(3) Kui töölepingu tingimus on pärast 2025. aasta 1. juulit vastuolus käesoleva seaduse sättega, kohaldatakse lepingutingimuse asemel käesolevas seaduses sätestatud.

§ 134⁶. Määramata ajaks teenistusse võetud käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punktis 3¹ nimetatud struktuuriüksuse juhi teenistustähtaja arvestamine

2025. aasta 1. juulil teenistuses olev käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punktis 3¹ nimetatud struktuuriüksuse juht loetakse ametisse nimetatuks:

- 1) sellel ametikohal kuni kümneaastase teenistusstaaži korral kuni 2029. aasta 31. detsembrini;
- 2) sellel ametikohal kümneaastase ja pikema teenistusstaaži korral kuni 2028. aasta 31. detsembrini.

§ 134⁷. Tähtajatu töölepingu muutmine tähtajaliseks töölepinguks

Käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punktis 3¹ nimetatud struktuuriüksuse juhi, kes töötab tähtajatu töölepingu alusel, tööleping tuleb viia käesoleva seaduse § 23¹ nõuetega kooskõlla hiljemalt 2025. aasta 31. detsembriks.

§ 134⁸. Käesoleva seaduse § 61 rakendamise mõju analüüs

Valdkonna eest vastutav minister analüüsib hiljemalt 2028. aastal 2025. aasta 1. jaanuaril jõustunud käesoleva seaduse § 61 lõike 5 muudatusega kaasnevat mõju ja esitab Vabariigi Valitsusele vajaduse korral ettepaneku regulatsiooni muutmiseks.”.

§ 2. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 28 lõike 1 punkti 25 täiendatakse pärast sõnu „ametiasutuste ametnike“ sõnadega „ja töötajate“;

2) paragrahvi 36 lõike 1 punktist 9 jäetakse välja sõnad „ning eelarvest töölepinguga töötavatele isikutele makstud töötasude ning muude tasude ja hüvitiste“.

§ 3. Töölepingu seaduse muutmine

Töölepingu seaduse § 68 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Põhipuhkuse nõue aegub ühe aasta jooksul arvates selle kalendriaasta lõppemisest, mille eest puhkust arvestatakse. Põhipuhkuse nõue ei aegu pärast käesolevas lõikes nimetatud tähtaja lõppemist, kui tööandja ei võimaldanud töötajal puhkust kasutada. Sellisel juhul taotleb töötaja puhkuse kasutamist esimesel võimalusel. Aegumine peatub ajaks, kui töötaja kasutab emapuhkust, isapuhkust, lapsendajapuhkust või vanemapuhkust, samuti juhul, kui töötaja on ajateenistuses, asendusteenistuses või ajutiselt töövõimetu.“.

§ 4. Töötuskindlustuse seaduse muutmine

Töötuskindlustuse seaduse § 6 lõike 4 punktides 1 ja 2, §-s 14¹, § 14² lõike 1 sissejuhatavas lauseosas ja § 14³ lõike 3 punktis 4 asendatakse sõna „teenistusstaatž“ tekstiosaga „teenistussuhe selles ametiasutuses“ vastavas käändes.

§ 5. Vabariigi Valitsuse seaduse muutmine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 49 lõike 1 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks.

§ 6. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn 2024

Algatab Vabariigi Valitsus

(allkirjastatud digitaalselt)